

Biblioteksplan

◆ Utvecklingsplan för

Älmhults Bibliotek

2014–2017

Älmhults
kommun

Bibliotek har betydelse för dig som medborgare. Älmhults bibliotek erbjuder ett offentligt rum, med generösa öppettider, som är neutralt vad gäller politik, ideologi och religion. Här finns en plats som strävar efter att tillgodose alla invånares behov av att utveckla sin förståelse, fördjupa sina kunskaper och öka sin livskvalitet.

Bibliotekets verksamhet är uppbyggd kring tolv mål och i detta dokument har vi formulerat en plan för bibliotekets roll och utveckling under de närmaste fyra åren. Denna biblioteksplan kommer att vara vägledande för kommande politiska beslut. Det har varit vår strävan att formulera en kortfattad men kärnfull plan, som tydliggör en riktning för bibliotekets verksamhet. En plan som kan inspirera bibliotekets tjänstemän till konkreta handlingar i syfte att utveckla ett framtidens bibliotek i Älmhults kommun.

Vi hoppas att denna plan bidrar till en utveckling med ännu större förutsättningar för dig att ta del av litteratur, kultur, information och kunskap för en personlig utveckling och därmed också en utveckling av vårt gemensamma samhälle.

Välkommen till framtidens bibliotek!

Stefan Ferm

Ordf. i kultur- och fritidsnämnden

Indira Ruiz

1:e vice ordf. i kultur- och fritidsnämnden

1 Syfte och uppföljning

1.1 Syfte

Bibliotekslagen fick den 1 januari 2005 ett tillägg som säger:

- ◆ Kommuner och landsting skall anta planer för biblioteksverksamheterna.

Med anledning härav gav kommunstyrelsen år 2008 kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att ta fram förslag till en biblioteksplan för Älmhults kommun. Denna första version antogs för åren 2009–2012. Det har nu blivit dags att revidera denna plan och planera för fyra nya år.

Syftet med föreliggande biblioteksplan är att tillmötesgå medborgarnas behov av biblioteksservice och skapa beredskap för framtida krav. Syftet är tillika att stimulera till utveckling av ett livslångt lärande, social och kulturell välfärd och därmed regional tillväxt och utveckling. Biblioteket är ingen isolerad verksamhet utan en verksamhet som tjäna kommunens syften. En biblioteksplan ska underlätta viljan att föra en offensiv bibliotekspolitik. Denna av kommunfullmäktige antagna plan, är ett styrdokument som synliggör den politiska viljeinriktningen vad gäller utvecklingen av kommunens biblioteksverksamhet.

1.2 Uppföljning och utvärdering

Kommunfullmäktige ansvarar för att biblioteksplanen revideras vart fjärde år. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att planerad utveckling säkerställs i samband med årlig revision av bokslut och budgetarbete.

Biblioteket ansvarar för att planerad utveckling genomförs enligt specificerad arbetsplan och att åtgärdernas resultat och effekt utvärderas i samband med det årliga bokslutet. Biblioteket ansvarar också för att kontinuerligt beakta och analysera nya medborgarbehov och vid behov ompröva planerad verksamhet samt att varje år planera för ytterligare ett år framåt.

2 Uppdrag och mål

2.1 Styrdokument

Den nationella styrningen av folkbiblioteken återfinns i Bibliotekslagen (SFS 1996:1596 med revidering i SFS 2004:1261). Lagen har just setts över igen och ett nytt förslag föreligger (Prop 2012/13:147). Det nya lagförslaget träder i kraft 2014-01-01.

UNESCO har i ett Folkbiblioteksmanifest från 1994 formulerat rekommendationer för alla medlemsländer att ta hänsyn till. Med tanke på att bibliotekslagen påbjuder att barn och ungdomar ska ägnas särskild uppmärksamhet bör även FN:s konvention om barnets rättigheter från 1989 beaktas.

Kommunens vision, verksamhetsidé och mål utgör en självklar bas för all kommunal verksamhet. Kultur- och fritidsnämndens vision, verksamhetsidé och mål anger inriktning för nämndens ansvarsområden. Ovanstående styrdokument har legat till grund för framtagandet av bibliotekets verksamhetsidé och verksamhetsmål. I dokumentet ”Verksamhetsprofil – värdeskapande faktorer för Älmhults bibliotek”, godkänt av kultur- och fritidsnämnden 2011-11-09, anges hur biblioteket tolkat sitt uppdrag för att uppnå bästa möjliga nytta för brukarna. Detta dokument ska ses som ett komplement till denna biblioteksplan.

2.2 Att särskilt beakta

Alla medborgare har enligt bibliotekslagen rätt till likvärdig biblioteksservice och därför har biblioteket att särskilt beakta vissa grupper i samhället.

◆ Boende på landsbygden

Älmhults kommun erbjuder ett huvudbibliotek med ett uppskattat utbud och en väl fungerande service. Då emellertid inte alla invånare har möjlighet att ta sig till centralorten, är det kommunens strävan att erbjuda även landsbygden bästa möjliga biblioteksservice. Biblioteket ska därför arbeta fram en rad förslag till framtida lösningar för att tillmötesgå landsbygdens behov av fullgod biblioteksservice och här särskilt beakta alla barns rätt till tillgång till litteratur och andra medier som utvecklar deras språk, läsning och lärande.

◆ **Barn och unga**

Att utveckla sitt språk, att kunna läsa, att kunna tillgodogöra sig olika former av kunskap och kultur är en viktig förutsättning för människans möjligheter att delta i det offentliga samtalet. Därför arbetar biblioteket för att göra såväl det fysiska biblioteket som biblioteket på webben så lockande och attraktivt som möjligt för barn och unga. Biblioteket ska tillhandahålla ett sådant utbud och sådana tjänster som främjar barns språk- och läsutveckling och barns lust att lära på sina egna villkor och också aktivt verka för barnens deltagande. Biblioteket ska upplevas som en fristad för personlig utveckling.

◆ **Personer med funktionsnedsättning**

Funktionsnedsättning får inte vara ett hinder för att ta del av kommunens biblioteksverksamhet. Biblioteket ska därför se till att särskilt beakta såväl barns som vuxnas behov av lättlästa dagstidningar och lättläst litteratur, litteratur inläst som ljudbok eller DAISY, bok i kombination med inläst cd, litteratur med extra stor stil och litteratur på teckenspråk. För den som behöver träna minnet, erbjuder biblioteket särskilda nostalgilådor.

Biblioteket ska tillhandahålla tekniska hjälpmedel såsom DAISY-spelare, läsplattor och förstöringsapparat. Handikapparkering finns i nära anslutning till bibliotekets entré och i lokalen finns hiss, markeringar för synskadade och teleslinga för hörselskadade. På den nya webbplatsen planeras för inställning för lättläst version och möjlighet till uppläsning.

För den som på grund av funktionsnedsättning inte alls kan ta sig till biblioteket bör biblioteket erbjuda så kallad Boken kommer-service direkt till hemmet.

◆ **Personer med annat modersmål**

Alla kommuninvånare ska ha möjlighet att fortsätta att ta del av litteratur på sitt modersmål och biblioteket ska se till att hålla med ett visst fast bestånd av framför allt barnböcker men också litteratur för vuxna på andra språk. Det stora utbudet finns på Växjö stadsbibliotek och Internationella biblioteket i Stockholm och biblioteket arbetar för att informera om dessa resurser och låna in den litteratur som tillgodoser medborgarnas behov.

2.3 Verksamhetsidé

Följande verksamhetsidé för Älmhults bibliotek godkändes av Kultur- och fritidsnämnden 2011.

Bibliotekets huvuduppgift är att utgöra en resurs för livslångt lärande, demokratisk utveckling och ökad tillväxt och spelar därmed en central roll i såväl den enskildes personliga utveckling som i den gemensamma samhällsutvecklingen. Att utifrån människors vardag tillgängliggöra möjligheter att utveckla sin förståelse, fördjupa sina kunskaper, skapa mening och öka sin livskvalitet är bibliotekets viktigaste åtagande. Bibliotekets verksamhet vänder sig till alla kommuninvånare och tillfälliga besökare med ett innehåll som återspeglar såväl det lokala som det nationella och internationella.

2.4 Verksamhetsmål

Följande verksamhetsmål för Älmhults bibliotek godkändes av Kultur- och fritidsnämnden 2011.

Biblioteket strävar efter att:

- ◆ Erbjuda ett varierat och aktuellt mediebestånd av god kvalitet
- ◆ Erbjuda ett anpassat utbud och anpassade tjänster till dem som så behöver
- ◆ Tillhandahålla fri och lättillgänglig information samt modern teknik
- ◆ Främja muntligt berättande, läslust och läsvanor samt kulturupplevelser
- ◆ Uppmuntra till kreativitet och eget skapande
- ◆ Stödja intresse för det livslånga lärandet
- ◆ Skapa en stimulerande biblioteksmiljö
- ◆ Tillhandahålla ett attraktivt och interaktivt 24-timmars bibliotek
- ◆ Efterfråga och beakta brukarnas behov och önskemål
- ◆ Effektivisera mediernas tillgänglighet genom god cirkulation
- ◆ Marknadsföra och informera om bibliotekets utbud och tjänster
- ◆ Utveckla verksamheten genom omvärldsbevakning, samverkan och nätverk

För att kunna möta kommuninvånarnas krav på biblioteksservice bör Älmhults bibliotek förbättra och utveckla verksamhetsmålen enligt följande:

3 Utveckling per mål

VERKSAMHETSMÅL 1

Erbjuda ett varierat och aktuellt mediebestånd av god kvalitet

VISION 2014–2017

Älmhults kommuninvånare har tillgång till ett generöst, allsidigt, aktuellt utbud av medier för både barn, ungdomar och vuxna. När det gäller medier på andra språk, kan biblioteket komplettera det egna beståndet med lån från andra större bibliotek, t.ex. Internationella biblioteket. Alla som hellre tillgodogör sig medier genom modern teknik har goda möjligheter till detta. Besökarna kommer till ett bibliotek som det är lätt att hitta i och som är tydligt skyltat. Alla medier är uppställda på ett användarvänligt sätt och är placerade i ändamålsenliga möbler.

VERKSAMHETSMÅL 2

Erbjuda ett anpassat utbud och anpassade tjänster till dem som så behöver

VISION 2014–2017

Alla som är i behov av anpassade medier möter ett attraktivt och tillgängligt utbud som lockar till läsning, oavsett funktionsnedsättning. Personalen har goda kunskaper om anpassad litteratur och arbetar genom samarbete med andra kompetenser för att barn och unga får tillgång till individuellt anpassade medier och rätt hjälpmedel. Den som på grund av ålder eller funktionsnedsättning inte har möjlighet att själv ta sig till biblioteket erbjuds så kallad ”boken kommer”- service.

VERKSAMHETSMÅL 3

Tillhandahålla fri och lättillgänglig information samt modern teknik

VISION 2014–2017

Bibliotekskatalogen är enkel att använda och lätt att förstå och därmed ett utmärkt redskap för att söka och sortera information. Med hjälp av modern teknik är det sedan lätt att också hitta vägen till rätt hylla. Väl fungerande självbetjäning underlättar för besökarna att låna och återlämna. Barn och unga har en stimulerande datormiljö och biblioteket ser till att utbilda även vuxna i användning av ny teknik. Nya svenskar erbjuds lättfattlig samhällsinformation som är lätt att förstå. Biblioteket är en naturlig plats för de viktiga frågorna i samhället och en arena för debatter.

VERKSAMHETSMÅL 4

Främja muntligt berättande, läslust och läsvanor samt kulturupplevelser

VISION 2014–2017

Såväl vuxna som barn och unga blir inspirerade till att läsa böcker i både tryckt och digital form. Biblioteket erbjuder ett stort utbud av program och personalen utvecklar med lyhördhet nya metoder för att främja ett fördjupat intresse för berättelsen hos besökarna. Fördjupad förståelse och kunskap om till exempel musik och film är både för barn och vuxna ett lika naturligt inslag som att engagera sig i en litteraturcirkel eller att träffa en författare. Återkommande familjedagar är populära mötestillfällen och fyllda med stimulerande aktiviteter.

VERKSAMHETSMÅL 5

Uppmuntra till kreativitet och eget skapande

VISION 2014–2017

Skapande verksamhet är en självklar aktivitet för både barn och vuxna. Biblioteket stimulerar till personlig utveckling genom att erbjuda verkstäder där man kan prova på olika tekniker och metoder. Kreativiteten sjunker och det finns många möjligheter för den som gärna vill visa upp sina talanger. Den som vill berätta med hjälp av teknik kan givetvis arbeta med till exempel foton, animation, film eller konstruera egna spel. Biblioteket arbetar med alla konstformer, eftersom det är människors berättelser och människors uttrycksbehov som är det viktiga, inte formen.

VERKSAMHETSMÅL 6

Stödja intresse för det livslånga lärandet

VISION 2014–2017

Biblioteket utgör ett lokalt kunskapscentrum och arbetar för att stimulera nyfikenhet och vetgirighet, särskilt hos barn och studerande. Bibliotekets personal möter därför alla besökares intressen i ett inlyssnande referenssamtal och erbjuder kompetent vägledning. Biblioteket medverkar i en nationell strävan att göra alla medborgare digitalt delaktiga och hjälper brukarna med sökning i bibliotekets katalog, databaser och på internet. Besökare möter dessutom en rad inbjudna ämnesexperter som vidgar vetandet och uppmuntrar barn och föräldrar till ett lekfullt lärande.

VERKSAMHETSMÅL 7

Skapa en stimulerande biblioteksmiljö

VISION 2014–2017

Besökarna hälsas välkomna till ett bibliotek med atmosfär. Entréerna är inbjudande och alla avdelningar har fräschats upp i nya pigga färger och med ändamålsenlig belysning. Den som kliver in i biblioteket blir glad och nyfiken på allt som erbjuds och miljön stimulerar till både kunskap och kontemplation. Barnen känner att biblioteket är en plats att vara länge på, ungdomar har den plats de behöver och studerande kan boka studierum för självstudier. Den forna skolgården har utvecklats till en fantasifull plats som inspirerar och stimulerar barn och vuxna.

VERKSAMHETSMÅL 8

Tillhandahålla ett attraktivt och interaktivt 24-timmars bibliotek

VISION 2014–2017

Bibliotekets öppettider hindrar ingen från att använda biblioteket dygnet runt. På bibliotekets nya webbplats finns alla möjligheter att få värdefulla tips på böcker, musik, filmer och så vidare. Besökaren kan i lugn och ro reservera på webbplatsen för att hämta i biblioteket. Har man lån som håller på att gå ut, kan de lätt förlängas via webben. Vissa databaser kan användas hemifrån. Barn och unga har nya interaktiva sidor fyllda med aktiviteter som stimulerar till läsning och reflektion. Det är roligt att gå in på bibliotekets webbplats. Föredrar man att logga in på biblioteket i sin smartphone går det lika bra.

VERKSAMHETSMÅL 9

Efterfråga och beakta brukarnas behov och önskemål

VISION 2014–2017

Kommunens invånare utnyttjar alla möjligheter att påverka bibliotekets verksamhet. Personalen är lyhörd för inköpsförslag och reserverar respektive fjärrlånar medier efter önskemål. Både på det fysiska biblioteket och på webbplatsen utnyttjas uppmaningen att komma med tips och förslag och inte minst barnen ger personalen många uppslag till utveckling. Engagemanget i olika fokusgrupper är stort och biblioteket förändras och förbättras allt efter brukarnas behov. Boende på landsbygden och personer som inte själva kan ta sig in till tätorten har tillgång till fullgod biblioteksservice.

VERKSAMHETSMÅL 10

Effektivisera mediernas tillgänglighet genom god cirkulation

VISION 2014–2017

Tillgängligheten har ökat betydligt och alla medier cirkulerar så effektivt som möjligt. Ingen behöver längre vänta särskilt länge på nya attraktiva medier. Personalen ser till att utlånade medier kommer tillbaka i tid och att uppgifterna i bibliotekskatalogen är korrekta. Snabba läsare kan välja bland många titlar som lånas ut på kortare tid, medan andra som så önskar får ta längre tid på sig. Populära medier som till exempel film, har biblioteket nu köpt in ytterligare exemplar av för att minska på kötiden och många exemplar av samma titel gör att barn och unga kan läsa samma bok som kompisarna.

VERKSAMHETSMÅL 11

Marknadsföra och informera om bibliotekets utbud och tjänster

VISION 2014–2017

Alla medborgare, både barn och vuxna, är väl bekanta med bibliotekets utbud och tjänster. Biblioteket har utökat antalet kanaler för marknadsföring och utnyttjar bildskärmar såväl inne i biblioteket som på fasaden för att informera om nytt och aktuellt på biblioteket. Då och då lockar också fasadvepor med diverse budskap. Webbplatsen är en välbesökt interaktiv informationskälla, men även affischer och foldrar når ut till många kommuninvånare. Nya svenskar nås med ett trevligt välkomstpaket och alla nyinflyttade erbjuds lånekort och inbjuds till visning av biblioteket.

VERKSAMHETSMÅL 12

Utveckla verksamheten genom omvärldsbevakning, samverkan och nätverk

VISION 2014–2017

Omvärldsbevakning är en naturlig del i bibliotekets arbete och all personal är noga med att fortbilda sig och att ta del av nya forskningsresultat, särskilt med inriktning på barns och ungas intressen i samhället. Biblioteket samverkar med andra organisationer inom kommunen, som till exempel BVC, familjecentral, förskolor, skolor och äldreomsorg och har gemensamma möten med andra bibliotek i regionen. Regelbundna studiebesök på bibliotek såväl inom som utanför Sverige bidrar också till att Älmhults bibliotek är ett modernt bibliotek som ligger i framkanten.

4 Sammanfattning av vision 2014–2017

Älmhults kommun erbjuder sina medborgare en modern biblioteksservice var de än bor, tillgänglig när som helst på dygnet via dator, surfplatta eller smartphone. Det finns rikligt med medier i både fysisk och elektronisk form, även för personer i behov av anpassad litteratur. Medier och tjänster är lätta att hitta och intresseväckande exponering lockar till att läsa mer och vidga sitt vetande. Självbetjäning med RFID-teknik lösgör tid för personalen att istället ägna sig åt besökarnas referensfrågor. Olika grupper som t.ex. barn, studerande eller invandrare får god hjälp av kompetent personal.

Medveten marknadsföring lockar in till ett bibliotek med ny fräsch inredning i pigga färger och en atmosfär som stimulerar till både studier och avkoppling. Barn och unga har nu gott om plats att vara på. De uppskattar att kunna söka bland en mängd olika medier och att kunna hänga i den nya datormiljön, men också av att själva få uttrycka sig i någon form. Det finns gott om tillfällen för skapande verksamhet och professionell personal ser till att kreativiteten sjuder. Det är helt enkelt roligt att vara på biblioteket.

Människan lär inte bara i böcker och programverksamheten på biblioteket är utbredd. Såväl barn som vuxna har gott om aktiviteter att välja på som passar alla åldrar och tillfredsställer de flesta behov. De yngsta börjar med babysagostund och rytmik och går sedan vidare med teaterlek, pysselverkstad, bokklubb och skivrarlya. De möter experter som kan berätta om allt ifrån vilda djur till stjärnor och planeter och yrkesgrupper som polis och sjuksköterska ger näring åt framtida drömmar. Vuxna träffas i litteraturcirklar och filmklubbar, diskuterar med författare, lyssnar på föreläsningar och de äldsta minns tillsammans om gamla Älmhult.

Sju skäl att vilja välja Älmhults Bibliotek

- ◆ Ekonomiskt - låna dig rik
- ◆ Generöst - mycket för de många
- ◆ Överraskande - det är här det händer!
- ◆ Trivsamt - en plats med atmosfär
- ◆ Hälsosamt - kultur ger välbefinnande
- ◆ Tryggt - pålitligt och kvalitetsäkrat
- ◆ Berikande - förgyller vardagen och vidgar vetandet

Kontaktuppgifter: Älmhults bibliotek, tfn 0476-552 20
bibliotek@almhult.se, <http://bibliotek.almhult.se>

